

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.433/3
VAN 20 MEI 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 23 april 2008 door de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 6 juni 2008, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "houdende uitvoering van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 13 mei 2008 en 20 mei 2008, het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt ertoe uitvoering te geven aan het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. Het ontwerp is ingedeeld in zes titels.

Titel I bevat definities (artikel 1).

Titel II regelt het "algemeen kader voor de medisch verantwoorde sportbeoefening" en bevat bepalingen inzake het proces-verbaal dat wordt opgesteld door de controleartsen of de controledeskundigen (artikel 2), het voldoen aan de voorwaarden van preventieve gezondheidscontrole (artikel 3), de erkenning van de keuringsartsen en de keuringscentra (artikelen 4 tot 7), de erkenning van de controleartsen en de controledeskundigen (artikelen 8 tot 11), de controlelaboratoria (artikelen 12 tot 14), de erkenningsprocedure (artikelen 15 tot 21), het toezicht op de naleving van de erkenningsvoorwaarden (artikel 22), de procedure van schorsing van de erkenning (artikel 23), de procedure van intrekking van de erkenning, de inkorting van de erkenning of de beperking tot een bepaalde termijn van de voor onbepaalde termijn verleende erkenning (artikelen 24 tot 31), de adviserende expertencommissie medisch verantwoord sporten (artikel 32) en inzake de vergoedingen voor de prestaties en de onkosten van de controleartsen, de controlelaboratoria en de controledeskundigen (artikel 33).

Titel III betreft de maatregelen ter bestrijding van dopingpraktijken en bevat in hoofdstuk I "algemene principes" die handelen over de erkenning van het Wereldantidopingagentschap (hierna: het WADA) als internationale organisatie ter bestrijding van doping (artikel 34), het sluiten van overeenkomsten tussen het Vlaams Ministerie, bevoegd voor de medisch verantwoorde sportbeoefening (hierna: de

.../...

administratie) en het WADA, door het WADA erkende antidopingorganisaties en sportverenigingen inzake het plannen, het organiseren en het uitvoeren van dopingcontroles en preventieve gezondheidscontroles (artikel 35), de toepassing en de bekendmaking van de Wereldantidopingcode, goedgekeurd door het WADA op 5 maart 2003 te Kopenhagen (hierna: de Code), en van de door het WADA uitgevaardigde standaarden, en de latere wijzigingen ervan (artikel 36), de "aanpassing" en bekendmaking van de lijst van verboden stoffen en verboden methoden (hierna: de verboden lijst) (artikel 37), en over de toestemming voor dispensatie wegens therapeutische noodzaak en de voor het verlenen van de toestemming bevoegde commissie van onafhankelijke artsen (artikelen 38 tot 41).

Hoofdstuk II van titel III regelt de dopingcontroles en de preventieve gezondheidscontroles, meer bepaald de controles op initiatief van het WADA of een sportvereniging (artikelen 42 tot 45), de mededeling van verblijfsgegevens door elitesporters (artikel 46), en de uitvoering van de dopingcontroles en de preventieve gezondheidscontroles (artikelen 47 tot 60).

Hoofdstuk III van titel III betreft de disciplinaire maatregelen en bevat bepalingen inzake de onverenigbaarheden en de aanvullende benoemingsvoorwaarden voor de (plaatsvervangende) leden van de disciplinaire commissie, de disciplinaire raad en de disciplinaire organen van de sportverenigingen, alsook hun vergoeding (artikelen 61 tot 65), de procedure (artikelen 66 tot 68), de disciplinaire sancties (artikelen 69 tot 70), de mededeling van specifieke disciplinaire maatregelen (artikel 71) en inzake de erkenning van de interne tuchtregelingen van de sportverenigingen (artikelen 72 tot 76).

Titel IV betreft de handhaving en bevat bepalingen inzake het toezicht op de voorwaarden inzake de leeftijdsgrenzen, de opleiding, de preventieve gezondheidscontrole, de risicovechtsporten en de sportmedische keuring (artikel 77), het toezicht op keuringscentra en keuringsartsen (artikelen 78 tot 79), het toezicht op de tenuitvoerlegging van disciplinaire maatregelen (artikel 80), de verslaggeving door de sportverenigingen (artikelen 81 tot 83) en inzake de mededeling van geplande sportmanifestaties, verblijfsgegevens en dopingcontroles buiten wedstrijdverband (artikel 84).

Titel V bevat "budgettaire bepalingen", zijnde bepalingen inzake de subsidiëring voor de sportmedische keuring en de begeleiding van getalenteerde sporters en voor het wetenschappelijk onderzoek over de medisch verantwoorde sportbeoefening en het dopinggebruik (artikelen 85 tot 87).

Titel VI bevat slotbepalingen, waaronder een bepaling inzake de gelijkstelling van diploma's uitgereikt door een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van verworven beroepskwalificaties (artikel 89), de opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 houdende uitvoering van het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening en van het ministerieel besluit van 30 december 1993 houdende nadere bepalingen betreffende de erkenning van keuringsartsen (artikel 92), overgangsmaatregelen (artikel 93), de inwerkingtreding van het decreet van 13 juli 2007 (op 1 juli 2008, met uitzondering van één bepaling die uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2008) (artikel 94), en de inwerkingtreding van het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt (op 1 juli 2008, met uitzondering van één bepaling die in werking treedt op 1 januari 2009) (artikel 95).

3.1. Het ontworpen besluit vindt, globaal genomen, uitdrukkelijk rechtsgrond in het decreet van 13 juli 2007, meer bepaald in de artikelen 7, tweede en zesde lid, 11, 12, 1/, 14, tweede lid, 17, derde en vierde lid, 19, §§ 3, eerste en vierde lid, en 4, tweede lid, 21, §§ 1, vierde lid, en 2, tweede lid, 22, 25, 26, §§ 3 en 5, 28, §§ 3, 4, eerste lid, en 5, 29, tweede en vierde lid, 30, §§ 5 en 6, 31, 2/ en 5/, 32, § 1, vijfde en zesde lid, 33, § 1, vijfde en zesde lid, 35, §§ 4 en 5, 47, § 5, eerste lid, 48, 53, § 1, c), 55, 56 en 57.

3.2. Een aantal bepalingen verdienen evenwel op het vlak van de rechtsgrond een nader onderzoek. Ofwel dient de rechtsgrond ervan te worden genuanceerd, dient ervoor een beroep te worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid, dienen bepalingen te worden aangepast of toegevoegd in het licht van de rechtsgrond of is ervoor geen rechtsgrond voorhanden.

3.2.1. Krachtens artikel 3, eerste lid, van het ontwerp moet, om te mogen deelnemen aan een sportmanifestatie, een elitesporter of een sporter tegen wie het vermoeden is gerezen dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan dopingpraktijken, voldoen aan de voorwaarden van preventieve gezondheidscontrole, bedoeld in artikel 17 van het

.../...

decreet van 13 juli 2007, als hij behoort tot een groep van sporters voor wie algemeen geldende preventieve gezondheidsvoorwaarden voor deelname aan sportmanifestaties zijn vastgelegd door de betrokken (niet: toepasselijke) sportvereniging, de administratie of het WADA. Een sporter voldoet krachtens artikel 3, tweede lid, 1/, van het ontwerp onder meer aan die voorwaarden van preventieve gezondheidscontrole, als een monster van zijn lichaam geen afwijking vertoont van de normale waarden, zoals die door de opdrachtgever van de preventieve gezondheidscontrole voorafgaandelijk en algemeen geldend zijn vastgesteld.

De zo-even vermelde bepalingen gaan ervan uit dat de erin bedoelde algemeen geldende preventieve gezondheidsvoorwaarden en de normale waarden worden vastgesteld door de betrokken sportvereniging, de administratie of het WADA. Zulks is onverenigbaar met de beginselen die de delegatie van verordenende bevoegdheid beheersen (zie opmerking 6.3), zodat de genoemde bevoegdheid door de Vlaamse Regering zelf dient te worden uitgeoefend en het ontwerp op dit vlak dient te worden aangevuld. Daarnaast dient ook uitvoering te worden gegeven aan artikel 17, vierde lid, van het decreet van 13 juli 2007, waarbij de Vlaamse Regering wordt belast met het bepalen van de verplichtingen die de betrokken sportvereniging of het WADA dienen na te leven wanneer zij een preventieve gezondheidscontrole willen laten uitvoeren.

3.2.2. In artikel 4 van het ontwerp wordt artikel 19, §§ 1, 3, derde lid, en 4, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2007 geparafraseerd ⁽¹⁾ en daarenboven bepaald dat het de Vlaamse minister, bevoegd voor de medisch verantwoorde sportbeoefening (hierna: de minister) is die de erin bedoelde erkenningen verleent. Teneinde geen onduidelijkheid te doen ontstaan over de juridische grondslag van die erkenningen, dient artikel 4 van het ontwerp beperkt te blijven tot de subdelegatie aan de minister om die erkenningen te verrichten ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Overigens wordt de erkenning van de begeleidingsexperten, bedoeld in artikel 19, § 4, van het decreet van 13 juli 2007 niet verder geregeld in het ontwerp, zodat dit aspect thans beter wordt weggelaten en eventueel later ingevoegd op het moment dat het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, zou worden aangevuld met regels inzake de desbetreffende erkenning.

⁽²⁾ Zo men het toch nuttig zou achten bepaalde regels uit het decreet van 13 juli 2007 over te nemen, dient de juridische aard van die regels duidelijk te blijken ("overeenkomstig").

Een gelijkaardige opmerking geldt ten aanzien van artikel 8 van het ontwerp, dat benevens de delegatie aan de minister slechts hetgeen is bepaald in de artikelen 21, §§ 1, vijfde lid, en 2, eerste lid, en 29, derde lid, van het decreet van 13 juli 2007 in herinnering brengt.

3.2.3. Artikel 10, §§ 3 en 4, van het ontwerp heeft betrekking op de erkenning van controledeskundigen "met uitsluitend chaperonneringsopdracht". In het decreet van 13 juli 2007 wordt weliswaar geen gewag gemaakt van deze bijzondere categorie van controledeskundigen, maar men kan aannemen dat de delegatie tot het bepalen van de erkenningsvoorwaarden voor de controledeskundigen bedoeld in artikel 29, derde lid, van het decreet van 13 juli 2007 de bevoegdheid inhoudt om voor een subcategorie van controledeskundigen specifieke erkenningsvoorwaarden vast te stellen.

3.2.4. In artikel 13, § 2, van het ontwerp wordt het bepalen van erkenningsvoorwaarden voor controlelaboratoria die monsters kunnen analyseren in het raam van preventieve gezondheidscontroles onrechtstreeks doorgeschoven naar de sportverenigingen of het WADA. Dit is evenwel in strijd met artikel 21, § 1, vierde lid, van het decreet van 13 juli 2007 dat het bepalen van de erkenningsvoorwaarden opdraagt aan de Vlaamse Regering. Artikel 13, § 2, van het ontwerp dient dan ook te worden weggelaten.

3.2.5. Artikel 14 van het ontwerp heeft, volgens de gemachtigde, betrekking op monsteranalyses uitgevoerd in opdracht van het WADA en de UCI (Union Cycliste Internationale) en kan als dusdanig rechtsgrond vinden in artikel 29, vijfde lid, van het decreet van 13 juli 2007. Het artikel dient er evenwel meer uitdrukkelijk blijk van te geven dat het gaat om analyses uitgevoerd in opdracht van andere instanties dan de administratie.

3.2.6. Voor de artikelen 15 tot 21 van het ontwerp, die de procedure voor de erkenning regelen, is geen uitdrukkelijke rechtsgrond voorhanden; men mag evenwel aannemen dat de procedure voor de erkenning van keuringsartsen, keuringscentra, controleartsen, controledeskundigen en controlelaboratoria kan worden bepaald op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, bedoeld in artikel 20

van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gelezen in samenhang met de artikelen 19, 20, 21 en 29 van het decreet van 13 juli 2007 ⁽³⁾.

3.2.7. De Raad van State ziet niet welke de rechtsgrond is voor artikel 22 van het ontwerp, in aanmerking genomen dat in dat artikel verplichtingen ten aanzien van particulieren worden opgelegd.

3.2.8. Er bestaat geen uitdrukkelijke rechtsgrond voor de artikelen 23 tot 31 van het ontwerp. Er zou eventueel kunnen worden aanvaard dat die artikelen kunnen worden uitgevaardigd op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met de artikelen 19, 20, 21 en 29 van het decreet van 13 juli 2007. Desalniettemin verdient het, om elke betwisting terzake te vermijden, aanbeveling een uitdrukkelijke rechtsgrond te creëren.

3.2.9. In artikel 34 van het ontwerp wordt bepaald dat de Vlaamse Regering het WADA erkent als internationale organisatie ter bestrijding van doping. Daargelaten de vraag naar de gevolgen van zulk een erkenning, moet worden vastgesteld dat er in het decreet van 13 juli 2007 geen rechtsgrond bestaat om in zulk een erkenning te voorzien, en overigens evenmin in het door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aangenomen ontwerp van decreet houdende instemming met de internationale conventie tegen het dopinggebruik in de sport, opgemaakt in Parijs op 19 oktober 2005, en de bijlagen I en II ⁽⁴⁾. Artikel 34 dient derhalve uit het ontwerp te worden weggelaten.

3.2.10. Krachtens artikel 35 van het ontwerp kan de administratie met het WADA, met door het WADA erkende antidopingorganisaties en met sportverenigingen overeenkomsten sluiten inzake het plannen, het organiseren en het uitvoeren van dopingcontroles en preventieve gezondheidscontroles.

⁽³⁾ Met betrekking tot de toezichthoudende artsen zijn de artikelen 15 tot 21 van het ontwerp doelloos nu ervoor geen erkenningsvoorwaarden zijn bepaald.

⁽⁴⁾ Zie het decreet houdende instemming met de internationale conventie tegen het dopinggebruik in de sport, opgemaakt in Parijs op 19 oktober 2005, en de bijlagen I en II, aangenomen in de plenaire zitting van het Vlaams Parlement op 28 maart 2007 (*Parl. St.*, Vl. Parl., 2006-2007, nr. 1048/3).

Dienaangaande verklaarde de gemachtigde:

"Het gaat hier in overeenkomstig artikel 15 van de WADA Code enkel om praktische afspraken met betrekking tot het tijdstip van de dopingcontroles die uitgaan van de verschillende instanties, om te vermijden dat dezelfde sporter bijvoorbeeld op dezelfde dag tweemaal gecontroleerd wordt: eenmaal door zijn internationale federatie en eenmaal door de administratie (die concreet bepaalt wie wanneer wordt gecontroleerd en dus de aangewezen instantie is om dergelijke overeenkomsten af te sluiten, de minister mengt zich niet in de praktische organisatie van de dopingcontroles)."

Mede gelet op die verklaring, lijkt artikel 15 van het ontwerp voldoende rechtsgrond te kunnen vinden in de artikelen 17, derde lid, en 26, § 3, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2007.

3.2.11. Voor het bepalen van de mate van gebondenheid van de Vlaamse Gemeenschap door de Code en door de door het WADA uitgevaardigde toepasselijke standaarden, wat het voorwerp is van artikel 36, eerste lid, van het ontwerp, bestaat geen rechtsgrond. Die aangelegenheid wordt overigens geregeld in de Internationale Conventie tegen het dopinggebruik in de sport, opgemaakt te Parijs op 19 oktober 2005 (hierna: de Internationale Conventie).

Voor artikel 36, tweede lid, van het ontwerp, op grond waarvan de Code en de toepasselijke standaarden, en de wijzigingen ervan, door de administratie in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt, kan rechtsgrond worden gevonden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met de bepalingen van het decreet van 13 juli 2007 waarin gewag wordt gemaakt van de Code.

3.2.12. Voor artikel 37 van het ontwerp kan rechtsgrond worden gevonden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met artikel 4, 6/, van het decreet van 13 juli 2007 (zie wel opmerking 4.2.1).

3.2.13. Artikel 38, § 1, eerste lid, van het ontwerp vormt slechts een herhaling van hetgeen voortvloeit uit artikel 25, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2007, zodat de bepaling best wordt weggelaten. Zo niet, dient in ieder geval de juridische aard van de betrokken bepaling te worden aangegeven ("overeenkomstig").

.../...

3.2.14. Artikel 44, eerste lid, van het ontwerp herhaalt, wat de dopingcontroles betreft, artikel 31, 2/, van het decreet van 13 juli 2007 waaraan dient te worden verzaakt, niet alleen omdat in beginsel in een regeling van lagere rang geen hogere normen mogen worden overgenomen, maar ook nu enkel die bepaling wordt herhaald en niet de andere onderdelen van artikel 31, waardoor onduidelijkheid over de toepasselijkheid ervan dreigt te ontstaan.

Wat de preventieve gezondheidscontroles betreft, vindt artikel 44, eerste lid, van het ontwerp rechtsgrond in artikel 17, vierde lid, van het decreet van 13 juli 2007.

3.2.15. Artikel 59, §§ 3 en 4, van het ontwerp, dat de verwerking van medische persoonsgegevens betreft, overstijgt in ruime mate hetgeen waarin wordt voorzien bij artikel 49, § 3, van het decreet van 13 juli 2007. Gelet op het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel, dient de in artikel 59, §§ 3 en 4, van het ontwerp vervatte aangelegenheid overigens in ieder geval in essentie bij decreet te worden geregeld.

3.2.16. Het zou meer conform artikel 35 van het decreet van 13 juli 2007 zijn mochten de artikelen 61 tot 63 van het ontwerp, in zoverre ze betrekking hebben op de leden van de disciplinaire organen van de sportverenigingen zelf, als voorwaarden voor erkenning van de interne tuchtregeling inzake dopingpraktijken van de sportverenigingen worden geconcipieerd.

3.2.17. Voor de artikelen 66 en 67 van het ontwerp kan rechtsgrond worden gevonden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met artikel 37 van het decreet van 13 juli 2007.

3.2.18. Aangezien artikel 71, tweede lid, van het ontwerp volgens de gemachtigde dient te worden geschrapt, ziet de Raad van State af van een onderzoek naar de rechtsgrond ervan.

3.2.19. Volgens de gemachtigde vindt artikel 77 van het ontwerp rechtsgrond in artikel 21, § 2, van het decreet van 13 juli 2007. Die bepaling betreft evenwel niet het toezicht door het bestuur zelf, maar wel door de erkende controleartsen en de erkende controledeskundigen. Aangezien die personen het erin bedoelde toezicht uitoefenen

.../...

namens de Vlaamse Gemeenschap, kan worden aanvaard dat artikel 77 van het ontwerp rechtsgrond vindt in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met de genoemde decreetsbepaling.

3.2.20. Er bestaat geen rechtsgrond voor de artikelen 78 en 79 van het ontwerp. Het door de gemachtigde ingeroepen artikel 49, § 1, van het decreet van 13 juli 2007 heeft enkel betrekking op de controles bedoeld in de artikelen 17 en 26 van het decreet van 13 juli 2007, die worden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van erkende controleartsen bijgestaan door erkende controledeskundigen (zie de artikelen 21, § 1, eerste en tweede lid, en 26, §§ 1 en 4), en dus niet door of onder de verantwoordelijkheid van de keuringscentra en de keuringsartsen, zodat die bepaling in geen geval rechtsgrond kan vormen voor de genoemde artikelen van het ontwerp. Voorts bevat het decreet geen algemeen artikel betreffende het toezicht op de toepassing ervan. Tot slot kan ook, gelet op de verregaande bevoegdheden die aan de in artikel 78 van het ontwerp bedoelde ambtenaren worden toegekend, geen beroep worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met artikel 19 van het decreet van 13 juli 2007. Dit laatste doet er in tegendeel toe besluiten dat terzake een optreden van de decreetgever zelf noodzakelijk is.

3.2.21. Volgens de gemachtigde vindt artikel 85 van het ontwerp rechtsgrond in artikel 19, § 3, van het decreet van 13 juli 2007, waarbij wellicht wordt bedoeld op het vierde lid van die bepaling, krachtens hetwelk de Vlaamse Regering de nadere regels voor de vergoedingen voor de sportmedische keuring vaststelt. De genoemde bepaling betreft evenwel vergoedingen voor prestaties inzake sportmedische keuring en begeleiding en kan derhalve slechts rechtsgrond bieden in zoverre de toelagen kunnen worden betrokken op verrichte prestaties voor die activiteiten.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. De materie van de dopingcontrole wordt op internationaalrechtelijk vlak beheerst door de Overeenkomst ter bestrijding van doping, gedaan te Straatsburg op 16 november 1989 (hierna: de Overeenkomst), die voor wat betreft de Vlaamse Gemeenschap is goedgekeurd bij het decreet van 17 juli 2000 houdende instemming met de Overeenkomst ter bestrijding van doping, ondertekend in Straatsburg op 16 november

.../...

1989, de Internationale Conventie, waarvan de goedkeuringsprocedure voor de Vlaamse Gemeenschap nagenoeg voleindigd is, en de Code ⁽⁵⁾. Krachtens artikel 3, lid 1, van de Internationale Conventie ⁽⁶⁾ dienen de verdragsluitende staten de gepaste maatregelen goed te keuren op nationaal vlak, die stroken met de principes van de Code. Krachtens artikel 4, lid 1, van de Internationale Conventie, verbinden de verdragsluitende staten zich tot de principes van de Code om de uitvoering, op nationaal en internationaal vlak, van de strijd tegen het dopinggebruik in de sport te coördineren. Bovendien blijkt uit diverse bepalingen van het decreet van 13 juli 2007 en van het ontwerp dat de Vlaamse Gemeenschap zich gebonden acht door de door het WADA uitgevaardigde internationale standaarden.

4.1. Het ontworpen besluit doet geen problemen rijzen wat betreft de overeenstemming met de Overeenkomst.

4.2. Wat betreft de overeenstemming met de Internationale Conventie kan het volgende worden opgemerkt.

4.2.1. De verboden lijst, bedoeld in artikel 4, 6/, van het decreet van 13 juli 2007, waarnaar in artikel 37 van het ontwerp wordt verwezen, is luidens die decreetsbepaling de lijst die is gevoegd als bijlage bij de Internationale Conventie, met zijn wijzigingen, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Luidens het genoemde artikel 37 wordt die lijst door de administratie ambtshalve aangepast aan de internationaal erkende WADA-lijst en wordt die nieuwe lijst door de administratie in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Luidens artikel 4, lid 3, van de Internationale Conventie maken de bijlagen erbij, waaronder dus de genoemde lijst, er een integrerend deel van uit. Artikel 34 van de

⁽⁵⁾ Volgens de WADA-website werd een herziene versie van de Code goedgekeurd in november 2007, die in werking treedt op 1 januari 2009. Volgens de gemachtigde is het evenwel nog de thans geldende versie waaraan het ontwerp werd geconformeerd; eventuele aanpassingen van de reglementering van de Vlaamse Gemeenschap ingevolge de inwerkingtreding van de versie 3.0 zullen later gebeuren.

⁽⁶⁾ Het lijkt de bedoeling te zijn om in het ontworpen besluit reeds rekening te houden met de Internationale Conventie, al is die Conventie nog niet door België geratificeerd.

Internationale Conventie bevat een versnelde procedure voor de wijziging van de bijlagen erbij. Het is pas wanneer een volgens die procedure tot stand gekomen wijziging van de verboden lijst, die volgt op een wijziging van de lijst door het WADA, in werking is getreden, dat de vroegere lijst voor de verdragsluitende partijen is vervangen door de nieuwe lijst. Er kan bijgevolg niet worden vooruitgelopen op deze inwerkingtreding door het eventueel reeds bekendmaken van de door het WADA gewijzigde lijst (met de bedoeling dat die de vorige lijst reeds zou vervangen), vóór de procedure van artikel 34 van de Internationale Conventie is afgerond.

In artikel 37 dient dus enkel te worden bepaald dat de bekendmaking van de lijst en de wijzigingen, bedoeld in artikel 4, 6/, van het decreet van 13 juli 2007 (en dus niet: "de internationaal erkende WADA-lijst"), gebeurt door de administratie.

Volgens de gemachtigde is het onmiddellijk bekendmaken van de genoemde lijst een aanvullende maatregel in de zin van artikel 4, lid 1, van de Internationale Conventie. Die bepaling laat evenwel niet toe dat wordt afgeweken van de geldende versie van die lijst. Het is overigens niet noodzakelijkerwijze zo dat de nieuwe aangepaste lijst, die niet noodzakelijkerwijze strenger is dan de vorige versie, zal worden goedgekeurd, en overigens wordt in de definitie van de "verboden lijst" in artikel 4, 6/, van het decreet van 13 juli 2007 verwezen naar de lijst gevoegd als bijlage bij de Internationale Conventie, met zijn wijzigingen. Met dit laatste wordt uiteraard verwezen naar wijzigingen die zijn goedgekeurd en in werking getreden conform de in artikel 34 van de Internationale Conventie bedoelde procedure, en niet naar voorgestelde wijzigingen.

4.2.2. Ook dient rekening te worden gehouden met bijlage II bij de Internationale Conventie, die er eveneens integraal deel van uitmaakt. Die bijlage bevat de standaarden voor de toekenning van dispensaties wegens therapeutisch gebruik, zijnde een uittreksel uit de "Internationale Standaard inzake dispensaties voor therapeutisch gebruik" van het WADA.

In de artikelen 39, § 1, laatste lid, en 40, eerste lid, van het ontwerp wordt bepaald dat bij het verlenen van toestemming voor dispensatie wegens therapeutische noodzaak voldaan moet zijn aan de toepasselijke internationale standaarden die op grond van de Code zijn uitgevaardigd. Dit kan de indruk wekken dat aan de bindende kracht van

.../...

bijlage II bij de Internationale Conventie (die op grond van artikel 4, lid 3, van de Internationale Conventie er een integrerend deel van uitmaakt) wordt voorbijgegaan. Ook zullen eventuele wijzigingen van de door het WADA uitgevaardigde internationale standaarden pas in de plaats komen van de onderdelen die zijn opgenomen in bijlage II bij de Internationale Conventie wanneer deze bijlage is gewijzigd overeenkomstig de procedure van artikel 34 van de Internationale Conventie. Om deze redenen is het aan te bevelen in de genoemde artikelen ook uitdrukkelijk bijlage II bij de Internationale Conventie te vermelden, onder de vorm van een verwijzing ernaar ("overeenkomstig").

Overigens is het nodig dat ook bijlage II bij de Internationale Conventie wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad - hetgeen normaal gezien moet gebeuren bij de bekendmaking van het decreet houdende instemming met de internationale conventie tegen het dopinggebruik in de sport, opgemaakt in Parijs op 19 oktober 2005, en de bijlage I en II (zie voetnoot 4) - net zoals de eventuele wijzigingen van deze bijlage. Gelet op de voorafgaande goedkeuring van de wijzigingen in dat instemmingsdecreet, zou in het ontwerp kunnen worden bepaald dat de bekendmaking van de wijzigingen van bijlage II in het Belgisch Staatsblad gebeurt door de administratie. Bij gebrek aan uitdrukkelijke rechtsgrond daartoe in het decreet van 13 juli 2007, kan dergelijke bepaling steunen op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, gelezen in samenhang met het genoemde instemmingsdecreet.

4.2.3. Krachtens de in bijlage II bij de Internationale Conventie opgenomen standaarden voor de toekenning van dispensaties voor therapeutisch gebruik moet de sporter uiterlijk eenentwintig dagen wegens hij aan een evenement deelneemt, een aanvraag om toestemming voor dispensatie wegens therapeutisch gebruik indienen (4.1), is een aanvraag met terugwerkende kracht enkel mogelijk in geval van spoedbehandeling of bij uitzonderlijke omstandigheden (4.7) en geldt een verkorte procedure, met medische kennisgeving, enkel voor bepaalde stoffen (8.2).

De uitzonderingen bepaald in artikel 40, tweede en derde lid, van het ontwerp zijn niet in overeenstemming met deze regels, zodat ze moeten worden weggelaten.

Volgens de gemachtigde is de Code en de bijhorende internationale standaarden, die zijn overgenomen in bijlage II bij de Internationale Conventie, niet van

.../...

toepassing op "breedtesporters", maar enkel op elitesporters. Nochtans dient te worden vastgesteld dat de internationale standaarden van toepassing zijn op "sporters", die in de Internationale Conventie met betrekking tot de dopingcontrole worden gedefinieerd als "[alle personen] die een sport [beoefenen] op internationaal of nationaal niveau zoals omschreven door elke nationale antidopingorganisatie en door de Staten die Partij zijn aanvaard en [alle] andere [personen] die een sport [beoefenen] of aan een evenement [deelnemen] op een lager niveau dat door de Staten die Partij zijn is aanvaard", wat meer dan de elitesporters lijkt te omvatten. Ook de Code hanteert een definitie van "sporter" die ruimer lijkt te zijn dan de definitie van elitesporter in artikel 2, 10/, van het decreet van 13 juli 2007 (zie appendix 1 bij de Code). Ondanks de onduidelijkheid van de genoemde definities, kan er derhalve sterk aan worden getwijfeld dat alle andere sporters dan de elitesporters niet onder de toepassing zouden vallen van de internationale standaarden waaraan reeds is gerefereerd.

4.2.4. Bij de samenstelling van de Commissie van onafhankelijke artsen (artikel 39 van het ontwerp), die beslist over de toestemming voor dispensatie wegens therapeutisch gebruik, zal tevens rekening moeten worden gehouden met punt 6.1 van bijlage II bij de Internationale Conventie, dat luidt:

"In elk TUEC ⁽⁷⁾ moeten er minstens drie artsen zetelen die ervaring hebben met de verzorging en behandeling van *sporters* en die over een dergelijke kennis van klinische geneeskunde en sportgeneeskunde beschikken. Om de onafhankelijkheid van de besluitvorming te waarborgen, mag de meerderheid van de leden van een TUEC binnen de *antidopingorganisatie* geen officiële verantwoordelijkheid dragen. Alle leden van een TUEC dienen een overeenkomst inzake strijdige belangen te ondertekenen. Bij de behandeling van aanvragen die betrekking hebben op *sporters* met een handicap, moet minstens één TUEC-lid specifieke ervaring hebben met de verzorging en behandeling van *sporters* met een handicap."

4.2.5 In artikel 86, derde lid, van het ontwerp worden bij het vaststellen van de criteria voor de beoordeling van aanvragen om subsidies voor wetenschappelijk onderzoek over de medisch verantwoorde sportbeoefening en het dopinggebruik best

⁽⁷⁾ Therapeutic Use Exemption Committee.

bepalingen opgenomen die de naleving moeten waarborgen van de principes die zijn bepaald in de artikelen 24 tot 27 van de Internationale Conventie ⁽⁸⁾.

4.3. Met betrekking tot de overeenstemming met de Code en de door het WADA vastgestelde internationale standaarden kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt.

4.3.1 Overeenkomstig artikel 13.3 van de Code moet een beroepsmogelijkheid bestaan inzake beslissingen betreffende aanvragen tot dispensatie voor therapeutisch gebruik voor "andere" sporters (dit zijn andere sporters dan sporters op internationaal niveau en sporters op nationaal niveau die behoren tot de geregistreerde doelgroep voor dopingcontrole, waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 38, § 2, van het ontwerp) bij een beroepsorgaan op nationaal niveau, dat een onafhankelijk en onpartijdig orgaan moet zijn en volgens regels die voldoen aan de principes bepaald in artikel 13.2.2 van de Code.

Dit beroep is niet geregeld in het decreet van 13 juli 2007 en ook niet als dusdanig in het ontwerp; het is daarenboven twijfelachtig of het verzoek om heroverweging, geregeld in artikel 38, § 4, als dusdanig zou kunnen worden beschouwd.

4.3.2. De opmerkingen 4.2.3 en 4.2.4 gelden eveneens ten aanzien van de gelijk met de Internationale Conventie genummerde bepalingen van de internationale standaarden voor de toestemming voor dispensatie wegens therapeutisch gebruik, aangezien de betrokken onderdelen van bijlage II bij de Internationale Conventie een letterlijke overname zijn van die standaarden.

4.3.3. Het ontwerp bevat geen bepalingen inzake het instellen van een doelgroep voor geregistreerde dopingcontrole, zoals bedoeld in artikel 5.1.1 van de Code en nader geregeld in onderdeel 4.3 van de internationale standaarden voor controles ⁽⁹⁾ en inzake de coördinatie en planning van dopingcontroles en de selectie van te controleren sporters (artikelen 15.1 en 15.2 van de Code, onderdelen 4.5 en 4.6 van de genoemde

⁽⁸⁾ Sommige van deze principes zijn ook opgenomen in de Code (zie de artikelen 19.4 tot 19.6).

⁽⁹⁾ "International Standard for Testing" of "Standards internationaux de contrôle" (versie 3.0, juni 2003).

internationale standaarden). Uit sommige andere onderdelen van de internationale standaarden zijn sommige, maar niet alle, bepalingen geparafraseerd in het ontwerp.

Hierbij is van belang dat de Code en de internationale standaarden niet uit zichzelf gelden, zelfs al worden ze bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad (artikel 36, tweede lid, van het ontwerp), aangezien het niet gaat om verdragen die door de Vlaamse Gemeenschap zijn gesloten en waarmee instemming is verleend door de decreetgever. Indien de stellers van het ontwerp wensen dat bepaalde onderdelen van de Code en van de internationale standaarden van toepassing zijn, is vereist dat zulks uitdrukkelijk wordt bepaald, minstens bij wege van verwijzing, en dit voor zover het om aangelegenheden gaat die de Vlaamse Regering op grond van het decreet nader kan regelen.

De gemachtigde verklaarde omtrent het instellen van de doelgroep voor geregistreerde dopingcontrole:

"Het instellen van de geregistreerde doelgroep is geregeld in artikel 14 van het decreet, dat de sportverenigingen verplicht de administratie alle gegevens mee te delen van de onder hun verantwoordelijkheid of onder de verantwoordelijkheid van hun internationale federatie vallende elitesporters, zodat de administratie overeenkomstig artikel 5.1 van de Code, de dopingcontroles van deze opgegeven (en door de administratie geregistreerde) elitesporters kan plannen. Deze verplichting wordt nader gepreciseerd in artikel 84 § 2 van het besluit."

Het zou evenwel meer aansluiten bij de genoemde bepalingen van de Code en de internationale standaarden om uitdrukkelijk gewag te maken van het instellen van een doelgroep voor geregistreerde dopingcontrole.

4.3.4. Het ontwerp bevat geen bepalingen betreffende het resultatenbeheer in de zin van de artikelen 7 en 14.1 van de Code.

De gemachtigde verklaarde hieromtrent:

"Dit klopt, doch aangezien de disciplinaire afhandeling van potentiële overtredingen van de antidopingregels door elitesporters (de enigen waarop de WADA Code van toepassing is, zie 3.2.3) is toevertrouwd aan de sportverenigingen, die dit moeten regelen in hun intern tuchtreglement dat ter erkenning aan de minister moet worden voorgelegd, is het niet opnemen hiervan geen schending van de WADA Code of Unesco verdrag."

.../...

Wat het toepassingsgebied van de Code betreft, wordt verwezen naar opmerking 4.2.3.

4.3.5. Wat betreft de disciplinaire sancties moet worden gewezen op de volgende afwijkingen van de Code.

4.3.5.1. Artikel 70, § 3, eerste zin, van het ontwerp dient meer aan te sluiten bij artikel 10.3, eerste lid, tweede zin, van de Code, die van belang is voor het bepalen van het toepassingsgebied van de paragraaf.

4.3.5.2 In artikel 70, § 5, 1/, laatste zin, van het ontwerp dient overeenkomstig artikel 10.5.1 van de Code te worden geschreven "van de periode van uitsluiting die geldt voor overtredingen als bedoeld bij de §§ 2, 3 en 6".

4.3.5.3. In artikel 70, § 5, 2/en 3/, van het ontwerp dient overeenkomstig de artikelen 10.5.2 en 10.5.3 van de Code te worden bepaald dat de periode van uitsluiting kan worden verminderd tot maximaal de helft (en niet "tot de helft"). In artikel 70, § 5, 3/, van het ontwerp kan de mogelijkheid van vermindering bij overtreding van een antidopingregel als bedoeld bij artikel 3, 6/, van het decreet van 13 juli 2007 enkel gelden bij bezit van verboden stoffen en methoden door begeleidend personeel van de sporter, niet bij bezit ervan door de sporter (in artikel 10.5.3 van de Code wordt deze mogelijkheid geboden bij overtreding van artikel 2.6.2 en niet van artikel 2.6.1 van de Code).

4.3.5.4. Er is geen bepaling opgenomen in het ontwerp die het begin van de periode van uitsluiting bepaalt, zoals in artikel 10.8 van de Code.

Ook hier voert de gemachtigde aan dat de breedtesporters niet onder de toepassing van de Code vallen. Gelet op artikel 48 van het decreet van 13 juli 2007, dat uitdrukkelijk refereert aan de Code, is de vraag naar het juiste toepassingsgebied van de Code *in casu* evenwel niet relevant.

5. In zoverre het ontwerp erkenningsvoorwaarden, beroepskwalificaties of diplomaverenissen voorschrijft, moeten de desbetreffende bepalingen worden getoetst aan de vereisten van het Europees recht.

.../...

Zo dienen deze bepalingen onder meer te worden getoetst aan, enerzijds, richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (hierna: dienstenrichtlijn) ⁽¹⁰⁾ en, anderzijds, aan richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties (hierna: beroepskwalificatierichtlijn) ⁽¹¹⁾.

5.1. Voor wat de voorwaarden betreft die worden gesteld voor de erkenning van de controlelaboratoria, verwijst de Raad van State naar advies 44.019/3 van 12 februari 2008 over een ontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap "zur Ausführung des Dekretes vom 30. Januar 2006 zur Vorbeugung gesundheitlicher Schäden bei sportlicher Betätigung im Bereich der Dopingbekämpfung", waarin het volgende wordt opgemerkt:

"5.1.1. De Raad van State gaat ervan uit dat de controlelaboratoria inderdaad «diensten» verrichten (zie artikel 4, 1), van [de dienstenrichtlijn], waarin een dienst omschreven wordt als «economische activiteit, anders dan in loondienst, die gewoonlijk tegen vergoeding geschiedt, zoals bedoeld in artikel 50 van het verdrag»), en dat zij niet van de werkingssfeer van de richtlijn uitgesloten zijn op grond van artikel 2, lid 2, f), ervan, waarin de «diensten van de gezondheidszorg» uitgesloten worden ⁽¹²⁾.

Tevens blijkt de bij het decreet van 30 januari 2006 opgelegde «erkenning» van de controlelaboratoria onmiskenbaar een vergunningstelsel te zijn in de zin van de dienstenrichtlijn. Luidens artikel 4, 6), van deze richtlijn is immers een vergunningstelsel «elke procedure die voor een dienstverrichter of afnemer de verplichting inhoudt bij een bevoegde instantie stappen te ondernemen ter

⁽¹⁰⁾ De dienstenrichtlijn moet door de lidstaten omgezet zijn tegen 28 december 2009, maar vanaf 28 december 2006 mogen geen nieuwe eisen worden gesteld als bedoeld bij artikel 15, lid 2 (met name eisen die de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit wegens de specifieke aard ervan voorbehouden aan bepaalde dienstverrichters), tenzij zij voldoen aan de in artikel 15, lid 3, van de richtlijn genoemde vereisten van niet-discriminatie, noodzakelijkheid en evenredigheid.

⁽¹¹⁾ De omzettingstermijn van de beroepskwalificatierichtlijn verstreek op 20 oktober 2007, zodat nieuwe regels in overeenstemming moeten zijn met die richtlijn.

⁽¹²⁾ Voetnoot 3 uit het geciteerde advies: Vgl. Handbook on the implementation of the services directive [http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_en.pdf] (...).

verkrijging van een formele of stilzwijgende beslissing over de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit»."

De bij het ontwerp opgelegde erkenningsvereisten dienen derhalve te worden getoetst aan de voorwaarden waaronder de dienstenrichtlijn het opleggen van een vergunning toelaat.

5.1.1. In zoverre artikel 12 van het ontwerp bepaalt dat WADA-geaccrediteerde controlelaboratoria geacht worden erkend te zijn, mag worden aangenomen dat het ontwerp aan de bij de artikelen 9 en 16 van de dienstenrichtlijn gestelde vereisten voldoet.

Hieromtrent wordt verwezen naar het reeds genoemde advies 44.019/3, waarin het volgende wordt opgemerkt:

"De opgelegde erkenningsvereiste moet derhalve worden getoetst aan de voorwaarden waaronder de dienstenrichtlijn het opleggen van een vergunning toelaat. Gaat het om een vergunning die vereist wordt voor de vestiging als dienstverrichter, dan kan krachtens artikel 9, lid 1, van de dienstenrichtlijn een vergunning enkel worden vereist als voldaan is aan de vereisten van niet-discriminatie, het gerechtvaardigd zijn door een dwingende reden van algemeen belang en evenredigheid. Gaat het om een vergunning die vereist wordt voor het vrij verrichten van diensten, dan moet rekening worden gehouden zowel met artikel 16, lid 2, b), als met artikel 16, lid 3, van de dienstenrichtlijn. Waar uit artikel 16, lid 2, b), van die richtlijn, op zichzelf beschouwd, zou kunnen blijken dat voor het vrij verrichten van diensten niet de verplichting tot het bekomen van een vergunning kan worden opgelegd, kan evenwel uit de onderlinge samenhang van deze bepaling met artikel 16, lid 3, ervan, worden afgeleid dat een lidstaat waarnaar een dienstverrichter zich begeeft, wel eisen (met inbegrip van een vergunningsvereiste) mag stellen aan het verrichten van een dienstenactiviteit, op voorwaarde dat deze vereisten gerechtvaardigd zijn om redenen in verband met de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of de bescherming van het milieu ⁽¹³⁾.

Zoals eerder vermeld, vereist het ontworpen besluit als vereiste voor de erkenning van een controlelaboratorium, de accreditatie ervan door het WADA. Dat een dergelijke accreditatie beantwoordt aan de in de genoemde artikelen 9 en 16 van de dienstenrichtlijn gestelde vereisten van algemeen belang en evenredigheid, respectievelijk volksgezondheid, zal wellicht niet moeilijk om aan te tonen zijn, gelet op het gegeven dat het vereiste van een dergelijke accreditatie door de internationale gemeenschap van staten die de Wereldantidopingcode onderschrijven en die gebonden zijn door de Internationale Conventie tegen het dopinggebruik in de sport als verantwoord en noodzakelijk werd beschouwd.

⁽¹³⁾ Voetnoot 4 uit het geciteerde advies: In het eerder geciteerde "*Handbook*" van de Europese Commissie wordt deze benadering onderschreven, [p. 37], nr. 7.1.3.1.

Overigens kan worden vastgesteld dat de naleving van de Wereldantidopingcode door een groot aantal landen een harmonisatie van de vergunningstelsels tot gevolg heeft, hetgeen op zichzelf van aard is om de doelstellingen van artikel 1 van de dienstenrichtlijn (het vergemakkelijken van de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten) te bevorderen, met waarborg van een hoge kwaliteit van de diensten. In zekere zin wordt door de verwijzing naar de internationaal aangenomen Wereldantidopingcode, de in artikel 26, lid 5, van de dienstenrichtlijn gestelde doelstelling van geharmoniseerde normen reeds ten dele gerealiseerd. Er mag derhalve worden aangenomen dat daardoor het vereiste van een erkenning van de controlelaboratoria de toets aan de dienstenrichtlijn kan doorstaan."

In zoverre artikel 13, § 1, eerste lid, 1/, van het ontwerp voor de niet-WADA-geaccrediteerde controlelaboratoria het vereiste oplegt van het bezit van een erkenning als laboratorium van klinische biologie als bedoeld bij het koninklijk besluit van 3 december 1999 betreffende de erkenning van de laboratoria voor klinische biologie door de Minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, wordt het probleem verplaatst en is de vraag of de erkenning in het raam van het koninklijk besluit van 3 december 1999 beantwoordt aan de vereisten van de dienstenrichtlijn.

De verwijzing naar dat koninklijk besluit stelt geen probleem voor zover de in de federale regelgeving vervatte regeling beantwoordt aan de vereisten van de dienstenrichtlijn ⁽¹⁴⁾. Indien deze regeling niet in overeenstemming is met de dienstenrichtlijn, zou het ontworpen besluit zelf een regeling moeten bevatten waarin de voorwaarden van vestiging en dienstverlening van controlelaboratoria uit EU-lidstaten en andere daarmee gelijkgestelde landen op niet-discriminatoire wijze geregeld worden.

5.1.2. Bij artikel 13, § 1, eerste lid, 2/, van het ontwerp wordt het vereiste gesteld dat het controlelaboratorium zo moet zijn georganiseerd dat de communicatie met de administratie en de verwerking van de gegevens in het Nederlands gebeuren. Zowel artikel 10 van de dienstenrichtlijn (dat betrekking heeft op de vrijheid van vestiging van

⁽¹⁴⁾ Het koninklijk besluit van 3 december 1999 bevat terzake geen uitdrukkelijke bepalingen. Artikel 1, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de laboratoria moeten voldoen voor de tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging voor verstrekkingen van klinische biologie luidt:
"Onverminderd de regelen die voortvloeien uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, wordt de tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging slechts verleend voor verstrekkingen van klinische biologie wanneer zij worden uitgevoerd in laboratoria die voldoen aan de voorwaarden van dit besluit."

dienstverrichters) als artikel 16 (dat betrekking heeft op het vrij verkeer van diensten) vereisen dat de vergunningsvoorwaarden of andere eisen voldoen aan de criteria van niet-discriminatie, noodzakelijkheid en proportionaliteit. Waar het verdedigbaar is dat het vereiste dat analyseresultaten en -rapporten in het Nederlands aan de administratie moeten ter beschikking worden gesteld, met deze criteria, en met name met het verbod van discriminatie, verzoenbaar is, zou zulks niet het geval zijn in zoverre artikel 13, § 1, eerste lid, 2/, van het ontwerp ook zou vereisen dat de interne bewerking van de gegevens in het Nederlands moet verlopen. Artikel 13, § 1, eerste lid, 2/, dient gepreciseerd te worden teneinde laatstgenoemde interpretatie uit te sluiten.

5.1.3. Het bij artikel 13, § 1, eerste lid, 3/, van het ontwerp gestelde vereiste dat een "kwalitatieve dienstverlening" moet worden verleend, kan beter worden weggelaten, gelet op de onduidelijkheid ervan, die niet spoort met de bij de dienstenrichtlijn gestelde vereisten van transparantie en duidelijkheid van de vergunningsvoorwaarden (zie met name artikel 10 van de dienstenrichtlijn in verband met de vergunningsvoorwaarden voor het uitoefenen van het recht van vestiging). Overigens bevat het genoemde koninklijk besluit van 3 december 1999, waarnaar in artikel 13, § 1, eerste lid, 1/, van het ontwerp verwezen wordt, meer precieze kwaliteitsvereisten.

5.1.4. De stellers van het ontwerp worden erop gewezen dat om te voldoen aan een aantal andere bij de dienstenrichtlijn gestelde vereisten, bijkomende bepalingen moeten worden opgenomen in het ontwerp. Dit is met name het geval voor de uitvoering van artikel 8 van de richtlijn (procedures en formaliteiten moeten eenvoudig, op afstand en met elektronische middelen via het betrokken één-loket worden afgewikkeld), artikel 13, lid 4 (bij het uitblijven van een beslissing wordt de gevraagde vergunning geacht te zijn verleend), artikel 13, lid 5 (bevestiging bij ontvangst van een vergunningsaanvraag), en artikel 13, lid 6 (mogelijkheid van het vragen van bijkomende documenten bij onvolledigheid van de aanvraag, bepaling waarmee artikel 16 van het ontwerp niet geheel in overeenstemming is).

Er dient eveneens uitvoering te worden gegeven aan artikel 15, lid 7, van de dienstenrichtlijn, waarbij de in het ontwerp vervatte regeling, zoals alle andere door de lidstaten sedert 28 september 2006 ingestelde eisen, aan de Europese Commissie moet worden gemeld.

5.2. In zoverre het ontwerp erkenningsvoorwaarden bevat voor de keuringsartsen (artikel 6), de keuringscentra (artikel 7), de controleartsen (artikel 9) en de controledeskundigen (artikel 10), rijst de vraag of deze regeling moet worden getoetst aan de Europese richtlijnen, in het bijzonder aan de eerder genoemde dienstenrichtlijn en beroepskwalificatierichtlijn.

5.2.1. Uit artikel 3, lid 1, van de dienstenrichtlijn moet worden afgeleid dat de beroepskwalificatierichtlijn voorrang heeft op de dienstenrichtlijn, maar dat deze laatste van toepassing blijft voor alles wat niet uitdrukkelijk in de beroepskwalificatierichtlijn is geregeld.

In de mate dat de keuringsartsen en -centra, en de controleartsen en -deskundigen onder het toepassingsgebied van de dienstenrichtlijn ressorteren, zouden sommige van de eisen die bij het ontwerp aan de genoemde arts, centra en deskundigen worden gesteld, derhalve moeten worden getoetst aan de dienstenrichtlijn. Evenwel blijken er, zoals de Raad van State reeds in het hiervoor genoemde advies 44.019/3 heeft opgemerkt, redenen te bestaan om aan te nemen dat de keuringsartsen en de controleartsen en -deskundigen wellicht vallen onder artikel 2, lid 2, f), van de dienstenrichtlijn, luidens hetwelk de richtlijn niet van toepassing is op "diensten van de gezondheidszorg", al dan niet verleend door gezondheidszorgfaciliteiten en ongeacht de wijze waarop zij op nationaal niveau zijn georganiseerd en gefinancierd, en ongeacht de vraag of diensten openbaar of particulier van aard zijn. Daarbij komt belang toe aan de vaststelling dat "diensten van de gezondheidszorg" blijkens de door de Europese Commissie gegeven toelichting, diensten zijn die worden verleend aan patiënten om hun gezondheid te beoordelen, te bewaren, of te verbeteren ⁽¹⁵⁾. Er mag dus worden van uitgegaan dat de dienstenrichtlijn op de genoemde arts en deskundigen geen toepassing vindt. Hetzelfde geldt voor de zgn. keuringscentra: blijkens hun decretale opdracht mogen

⁽¹⁵⁾ Vgl. *Handbook on the implementation of the services directive*, http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_en.pdf, p. 12: "This means that services which are not provided to a patient but to the health professional himself or to a hospital such as (...) the services of medical research centres, are not covered by this exclusion". Zie in dit verband eveneens considerans nummer 22 van de dienstenrichtlijn waarin wordt toegelicht dat diensten van de gezondheidszorg omvatten: "medische en farmaceutische diensten die mensen werkzaam in de gezondheidszorg aan patiënten verlenen om hun gezondheid te beoordelen, te bewaren, of te verbeteren"(onderlijning toegevoegd).

de keuringscentra (artikel 19 van het decreet van 13 juli 2007) preventieve en sportmedische begeleidingsdiensten verstrekken aan sporters. Ook zij verstrekken "diensten van de gezondheidszorg", en bijgevolg is de dienstenrichtlijn niet van toepassing.

5.2.2. Ook met betrekking tot de toetsing aan de beroepskwalificatierichtlijn rijst in eerste instantie de vraag of deze richtlijn wel van toepassing is op de bij het ontwerp aan erkenningsvereisten onderworpen keuringsartsen en -centra, en controleartsen en -deskundigen. In deze richtlijn gaat het over de voorwaarden waaronder een persoon die zijn beroepskwalificaties verworven heeft in een andere lidstaat dan de ontvangende lidstaat, toegang heeft tot een gereguleerd beroep en tot de uitoefening ervan in die lidstaat. Een gereguleerd beroep is luidens artikel 3, lid 1, a), van de beroepskwalificatierichtlijn, een beroepswerkzaamheid of een geheel van beroepswerkzaamheden waartoe de toegang of waarvan de uitoefening of één van de wijzen van uitoefening krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen direct of indirect afhankelijk wordt gesteld van het bezit van bepaalde beroepskwalificaties. Beroepskwalificaties zijn luidens artikel 3, lid 1, b), van dezelfde richtlijn, kwalificaties die worden gestaafd door een opleidingstitel, een bekwaamheidsattest en/of beroepservaring.

Het voorwerp van de in het ontwerp vervatte erkenningsregels is evenwel niet het reglementeren van welbepaalde beroepswerkzaamheden, maar wel het toevertrouwen van bepaalde decretaal geregelde functies, die voor een deel participatie aan het overheidsgezag impliceren (met name voor wat de controleartsen en -deskundigen betreft), aan personen die daartoe een erkenning bewaamen. Er moet worden aangenomen dat het hier niet gaat om de toegang tot een gereguleerd beroep, zodat de beroepskwalificatierichtlijn geen toepassing vindt.

Ten aanzien van de in het ontwerp vervatte erkenningsregels gelden wel de algemene regels van het EG-Verdrag inzake het vrij verkeer van werknemers (artikelen 39 e.v.), de vrijheid van vestiging (artikelen 43 e.v.) en het vrij verrichten van diensten (artikel 49 e.v.)⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Waarbij men er rekening zal mee dienen te houden dat deze vrijheden ook ten goede komen aan de onderdanen van de EER-staten, op grond van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en in andere gevallen waarin gelijkaardige rechten zijn toegekend.

Klaarblijkelijk heeft artikel 89 van het ontwerp tot doel te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het EG-Verdrag. Bij de formulering van dit artikel dienen de volgende opmerkingen te worden gemaakt.

Blijkens de rechtspraak van het Hof van Justitie ⁽¹⁷⁾, dient niet alleen rekening te worden gehouden met diploma's, certificaten en andere titels, maar ook met de relevante ervaring van de betrokkene. In advies 44.363/3 van 29 april 2008 over een ontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap "zur Festlegung der Qualifikationen im Bereich der Gesundheitsförderung", wordt dienaangaande het volgende opgemerkt:

"4. De ontworpen regeling mag eraan, gelet op de artikelen 39 en volgende van het EG-verdrag ⁽¹⁸⁾, niet in de weg staan dat ook de tewerkstelling van onderdanen van andere lidstaten van de Europese Unie (of ermee gelijkgestelde personen) leidt tot het voldoen aan de subsidievoorwaarden, en daarbij rekening wordt gehouden met alle diploma's, certificaten en andere titels, alsmede met de relevante ervaring van de betrokkene, door uit deze titels blijkende bekwaamheden en de ervaring te vergelijken met de in de nationale wettelijke regeling verlangde kennis en kwalificaties ⁽¹⁹⁾. Dit impliceert dat, wanneer uit een vergelijkend onderzoek van de diploma's blijkt dat de daaruit blijkende kennis en bekwaamheden slechts gedeeltelijk overeenstemmen, de betrokkene de gelegenheid moet krijgen te bewijzen dat hij de ontbrekende kennis en bekwaamheden heeft verworven. Het ontwerp dient te worden aangevuld teneinde hiermee rekening te houden."

Om aldus beter aan te sluiten bij de rechtspraak van het Hof van Justitie, zou artikel 89 van het ontwerp moeten worden geherformuleerd, bijvoorbeeld door te bepalen dat aan de vereisten inzake beroepskwalificaties, bedoeld in het ontworpen besluit (waarbij een omschrijving van deze term dient te worden opgenomen), tevens kan worden voldaan door diploma's, certificaten en andere titels, uitgereikt door lidstaten van de Europese Economische Ruimte (of lidstaten van de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) alsmede door de relevante ervaring van de betrokkene wanneer de uit deze titels blijkende bekwaamheden en de ervaring evenwaardig zijn aan de bij het ontwerp verlangde kennis en kwalificaties.

⁽¹⁷⁾ H.v.J., 22 januari 2002, DREESSEN, nr. C-31/00.

⁽¹⁸⁾ Voetnoot 2 uit het geciteerde advies: Het valt niet geheel uit te sluiten dat richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties van toepassing zou kunnen zijn, al is dit een verregaande interpretatie van het toepassingsgebied ervan. In dat geval moeten de nodige omzettingsmaatregelen aanwezig zijn.

⁽¹⁹⁾ Voetnoot 3 uit het geciteerde advies: H.v.J., 22 januari 2002, C-31/00, DREESSEN, met verdere verwijzingen.

6. Het ontwerp bevat een aantal delegaties aan de minister, de administratie, de sportverenigingen en het WADA, die dienen te worden getoetst aan de terzake geldende beginselen.

6.1. In verband met de delegaties van verordenende bevoegdheid verleend aan de minister, dient eraan te worden herinnerd dat delegaties aan ministers beperkt dienen te blijven tot aangelegenheden van bijkomstige of detailmatige aard. De toetsing aan dit beginsel noopt tot het maken van de volgende opmerkingen:

- in de artikelen 32, zevende lid, 33 en 41, tweede lid, dienen zo veel mogelijk criteria te worden opgenomen waarmee de minister rekening dient te houden bij het vaststellen van de erin bedoelde vergoedingen;
- de delegatie verleend in artikel 46, § 1, vijfde lid, gaat veel verder dan het regelen van een aangelegenheid van bijkomstige of detailmatige aard en dient derhalve te worden weggelaten;
- de delegaties bedoeld in de artikelen 53, § 3, tweede lid, 55, tweede lid, 83 en 84, § 1, derde lid, en § 2, tweede lid, dienen nader te worden gepreciseerd.

6.2. Krachtens artikel 90 van het ontwerp kan de minister de beslissingsbevoegdheden die hem bij het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, worden verleend, delegeren aan één of meer ambtenaren. Volgens de gemachtigde betreft deze bepaling enkel individuele beslissingsbevoegdheden, en dus niet de verordenende bevoegdheid. Zulks zou evenwel ook in de tekst van artikel 90 tot uiting moeten komen.

6.3. Bij de artikelen 2, 16, eerste lid, 38, § 3, derde en zesde lid, 52, § 1, vierde lid, en 54, § 1, eerste lid, wordt aan de administratie een delegatie toegekend om modellen of formulieren vast te stellen. Daarnaast worden ook delegaties verleend om algemeen geldende preventieve gezondheidsvoorwaarden te bepalen voor deelname aan sportmanifestaties (artikel 3, eerste lid), om een gedragscode die moet worden nageleefd door controleartsen of controledeskundigen op te stellen (artikelen 9, eerste lid, 4/, c), en 10, §§ 1, 4/, c), en 3, 2/), om regels te bepalen betreffende de rapportage door de in artikel 39, § 1, bedoelde commissie (artikel 47, tweede lid), en tenslotte om te bepalen welke gegevens de in artikel 47 bedoelde controleopdracht bevat (artikel 39, § 1, zesde lid).

In dit verband dient eraan te worden herinnerd dat de ambtenaren van het bestuur geen politieke verantwoording voor hun daden zijn verschuldigd aan het Vlaams Parlement, en het hun verlenen van regelgevende bevoegdheden afbreuk doet aan de eenheid van de verordenende bevoegdheid. Verordeningen die zijn uitgevaardigd door het bestuur ontberen bovendien de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking en de preventieve controle van de afdeling wetgeving van de Raad van State. Subdelegatie aan die overheden is in principe dan ook onaanvaardbaar. Gezien evenwel het hiërarchische gezag dat de minister uitoefent over zijn bestuurslichamen, kan zulk een verlening bij uitzondering worden toegestaan als ze betrekking heeft op het vaststellen van maatregelen van louter bestuur of van in hoofdzaak technische maatregelen; het moet gaan om maatregelen die, willen ze genomen kunnen worden, geen politieke beoordeling vergen van de keuzes die daarbij worden gemaakt en waarbij beginselen die van tevoren in hogere regelingen zijn vastgelegd, ten uitvoer worden gelegd.

De aan de administratie verleende delegaties dienen te worden herbekeken in het licht van de zo-even aangehaalde beginselen. In ieder geval dienen de delegaties bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, 9, eerste lid, 4/, c), en 10, §§ 1, 4/, c), en 3, 2/, van het ontwerp te vervallen.

6.4. De delegatie aan de sportverenigingen of het WADA om de algemeen geldende preventieve gezondheidsvoorwaarden voor de deelname aan sportmanifestaties en de normale waarden voor een groep van sporters vast te stellen (artikel 3 van het ontwerp) is evenmin verenigbaar met de beginselen inzake delegatie van verordenende bevoegdheid.

Die aspecten kunnen, om gelijkaardige redenen als in herinnering gebracht sub 6.3, niet worden gesubdelegeerd aan privaatrechtelijke verenigingen.

7. In de artikelen 18, 23 en 28 wordt gewag gemaakt van een gemotiveerde beslissing van de minister.

Dergelijke explicitering is evenwel tegelijk overbodig en misleidend. Zij is overbodig omdat de betrokken motiveringsverplichting reeds voortvloeit uit de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; zij is misleidend omdat erdoor de indruk wordt gewekt dat dergelijke verplichting tot

.../...

motivering niet zou bestaan indien ze niet uitdrukkelijk in het ontwerp wordt ingeschreven, wat niet het geval is. Men schrappe derhalve telkens de verwijzing naar de verplichting tot formele motivering van de betrokken beslissingen ⁽²⁰⁾.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

8. Gelet op hetgeen is opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontworpen besluit:

- dienen aan de aanhef twee leden te worden toegevoegd waarin wordt verwezen naar, enerzijds, artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en, anderzijds, het decreet houdende instemming met de internationale conventie tegen het dopinggebruik in de sport, opgemaakt in Parijs op 19 oktober 2005, en de bijlage I en II;
- dienen in het huidige eerste lid van de aanhef (dat het tweede lid wordt) de rechtsgrond biedende bepalingen te worden gespecificeerd.

9. Aan de aanhef dient een lid te worden toegevoegd waarin wordt verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake medisch verantwoorde sportbeoefening bij de deelname van minderjarigen aan sportmanifestaties, proeven, wedstrijden en opleidingen in bepaalde sporttakken waarvan de wijziging wordt beoogd bij artikel 91 van het ontwerp.

⁽²⁰⁾ Deze opmerking geldt niet voor de artikelen 26 en 29 van het ontwerp, waarin gewag wordt gemaakt van een gemotiveerd voornemen tot het treffen van bepaalde maatregelen (bij gebrek aan bezwaar wordt het voornemen als definitieve beslissing tot intrekking beschouwd). Een voornemen is als dusdanig geen administratieve rechtshandeling die onder de wet van 29 juli 1991 valt.

Artikel 11

10. Met betrekking tot artikel 11 gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

"Artikel 11 heeft de bedoeling om personeelsleden van MVS die controlearts of controledeskundige zijn of worden vrij te stellen van het slagen in de theoretische of praktische proef, omwille van het feit dat deze personeelsleden vanuit hun functie binnen MVS van nabij betrokken zijn bij de uitvoering van het antidopingbeleid in het algemeen en de controleprocedures in het bijzonder en dus kan aangenomen worden dat zij over de nodige deskundigheid en kennis hieromtrent beschikken. Vanuit hun functie bij de administratie, team MVS, zijn zij ook rechtstreeks betrokken bij de organisatie van de opleiding, jaarlijkse vorming en de verplichte theoretische en praktische proeven.

Het is niet de bedoeling van artikel 11 om deze personeelsleden vrij te stellen van het meedelen van de bindingen met sportverenigingen of het melden van belangenconflicten enz."

In artikel 11 dient met precisie te worden bepaald van welke voorwaarden die worden vermeld in de artikelen 9 en 10 juist wordt vrijgesteld.

Artikel 15

11. In artikel 15 wordt gewag gemaakt van de erkenning als toezichthoudende arts; in het ontwerp wordt die erkenning evenwel niet geregeld, zodat de vermelding ervan dient te worden weggelaten.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van de artikelen 20 en 22 tot 25.

Artikel 23

12. Er dient te worden verduidelijkt van wie het in artikel 23, tweede lid, bedoelde bericht uitgaat.

Artikel 24

13. In artikel 24, eerste lid, en tweede lid, 4/, wordt bepaald dat de minister, naast omwille van de in die bepalingen vermelde redenen, de erin bedoelde erkenning

onder andere kan intrekken wanneer daarvoor een "andere ernstige reden" aanwezig is. Omwille van de rechtszekerheid dienen de gevallen waarin de intrekking mogelijk is, zo nauwkeurig mogelijk te worden omschreven. Er zou dus nader moeten worden bepaald waaruit de bedoelde "andere ernstige reden" kan bestaan.

Artikel 27

14. In artikel 27 wordt zowel gewag gemaakt van het indienen van een bezwaar bij de administratie als van het indienen van een bezwaar bij de minister. Aangezien het de minister is die de beslissing neemt (zie artikel 28), dient de eerste hypothese te vervallen.

Artikel 44

15. Conform hetgeen is opgemerkt sub 3.2.14, dient het eerste lid van artikel 44 te worden beperkt tot de preventieve gezondheidscontrole.

Voorts dient in het tweede lid van dat artikel volgens de gemachtigde te worden verwezen naar artikel 31, 2/ en 5/, van het decreet van 13 juli 2007.

Artikel 45

16. De gemachtigde verklaarde dat de in artikel 45 bedoelde controleartsen en controledeskundigen dienen te voldoen aan de voorwaarden die in de Code terzake worden opgelegd. Dit dient uitdrukkelijk te worden bepaald aangezien artikel 45 ook van toepassing is op preventieve gezondheidscontroles waaromtrent de Code niets bepaalt.

Artikel 46

17. Het tweede en het vijfde lid van artikel 46, § 1, hebben geen betrekking op de mededeling van verblijfsgegevens en dienen dus elders in het ontwerp te worden opgenomen.

Titel III, hoofdstuk II, afdeling III

18. Het toepassingsgebied (dopingcontroles en preventieve gezondheidscontroles dan wel één van beide) van de artikelen 47 tot 60 blijkt enkel uit de opschriften. Opschriften hebben evenwel geen normatieve waarde, zodat het toepassingsgebied van de erin opgenomen bepalingen uit die bepalingen zelf dient te blijken.

Artikelen 54 en 57

19. Krachtens de artikelen 54, § 4, en 57, tweede lid, kan de administratie een kopie van het proces-verbaal dat wordt opgemaakt door de controlearts meedelen aan de procureur des Konings, respectievelijk, de bevoegde gerechtelijke instanties onmiddellijk op de hoogte brengen van een afwijkend analyseresultaat.

De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

"Hiermee wordt bedoeld dat deze justitiële instanties niet van elke dopingpraktijk op de hoogte worden gebracht, maar enkel van de dopingpraktijken die ook een strafrechtelijke inbreuk vormen. Ingeval een misdaad of wanbedrijf werd vastgesteld, geldt voor ambtenaren trouwens de algemene meldingsplicht van art. 29, eerste lid Sv."

Daargelaten dat de genoemde bepalingen op dit vlak duidelijkheid ontberen, waardoor de indruk zou ontstaan dat wordt afgeweken van de in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering vervatte verplichting, moet worden opgemerkt dat het de gemeenschappen in beginsel niet toekomt federale regels met betrekking tot de strafvordering te bevestigen. Hoogstens zou een loutere verwijzing naar de betrokken regel kunnen worden opgenomen ("overeenkomstig"), maar dan dient dit op een duidelijke en ondubbelzinnige wijze te gebeuren.

Artikel 66

20. Volgens de gemachtigde geldt artikel 66 enkel in het raam van procedures voor de disciplinaire commissie, wat best wordt verduidelijkt.

Artikel 74

21. Volgens de gemachtigde moet in artikel 74, 3/, de verwijzing naar artikel 7 van het decreet van 13 juli 2007, dat geen verband houdt met de erkenning van de interne tuchtregeling, worden geschrapt.

Artikel 76

22. Omwille van de rechtszekerheid moeten de redenen die aanleiding kunnen geven tot de intrekking van de erkenning van de interne tuchtregelingen in artikel 76 exhaustief worden opgesomd.

Artikel 85

23. In artikel 85, §§ 2 en 3, tweede lid, worden subsidiebedragen van 10.000 en (maximaal) 550 euro op jaarbasis vastgelegd.

Die bepalingen kunnen slechts worden beschouwd als bepalingen waarin niet meer dan een politiek engagement wordt verkondigd, en ontberen derhalve normatieve draagwijdte. Krachtens artikel 50, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten keurt immers elk parlement jaarlijks de begroting goed. Die bepaling is, wat de gemeenschappen en gewesten betreft, een transpositie van artikel 174, eerste lid, van de Grondwet, op grond waarvan de begrotingen jaarlijks worden goedgekeurd en voor slechts één jaar gelden. Gelet hierop kan de decreetgever in de toekomst niet gebonden zijn door de genoemde ontworpen bepalingen, en worden erdoor zijn prerogatieven op het vlak van de goedkeuring van de begroting en de regeringscontrole niet aangetast.

Artikel 93

24. De gemachtigde is het ermee eens dat in artikel 93, tweede en derde lid, de zinsneden die aanvangen met de woorden "behalve als" dienen te vervallen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS